

<h1>Innhold</h1>	
Innledning	9
Skap god balanse mellom inntekter og utgifter	9
Bør det lånes til daglig forbruk?	10
Hvor bør sparepengen plasseres?	10
Hvor mye skatt må betales?	11
Hvordan fungerer pensjonssystemene?	12
Hvordan er arvereglene?	12
Kapittel 1 Praktisk styring av egen økonomi	15
1.1 Hvor langt rekker pensjonen?	15
1.1.1 Hvor stor blir pensjonsinntektene?	15
1.1.2 Kan oppsparte midler frigjøres?	18
1.1.3 Bør det lånes penger til eget forbruk?	21
1.2 Hvordan kontrollere eget forbruk?	22
1.3 Hvor mye brukes av sparekapitalen hvert år?	27
1.4 Kan utgiftene reduseres?	28
1.4.1 Daglige utgifter	28
1.4.2 Renter og avdrag på lån	31
1.4.3 Forsikringer	33
1.4.4 Energiutgifter	35
1.4.5 Telefon og medieforbruk	37
1.4.6 Reiser og ferier	40
1.4.7 Netthandel	49

Kapittel 2 Lån for å finansiere pensjonslivet	53
2.1 Bør det lånes til eget forbruk?	53
2.2 Hvor mye koster lånet?	55
2.2.1 Effektiv rente	56
2.2.2 Rente og skatteeffekt	58
2.2.3 Avdrag på lån	58
2.2.4 Annuitetslån eller serielån	59
2.3 Kredittkort	60
2.4 Forbrukslån	63
2.5 Boliglån	65
2.6 Rammelån/fleksilån	67
2.7 Pensjonistlån	69
2.8 Noen råd på veien	76
Kapittel 3 Hvor bør sparepengene plasseres?	79
3.1 Avkastning, risiko og tilgjengelighet	79
3.2 Innskuddskonto i bank	81
3.3 Rentefond	84
3.3.1 Pengemarkedsfond	88
3.3.2 Obligasjonsfond	89
3.4 Aksjefond	91
Kapittel 4 Skatt på pensjonsinntekter	93
4.1 Skatt på inntekt og formue	93
4.1.1 Inntektsskatt for pensjonister	94
4.1.2 Nettoskatt – skatt på alminnelig inntekt	95
4.1.3 Toppskatt	99
4.1.4 Trygdeavgift	101
4.1.5 Skattefradrag for pensjonsinntekter	103
4.1.6 Skatt på andre inntekter	107

4.1.7	Andre skattefradrag	108
4.1.8	Formuesskatt	111
4.1.9	Eiendomsskatt	112
4.2	Fra lønnsinntekter til pensjonsinntekter	113
4.3	Skatt på ekstra lønnsinntekter.	116
Kapittel 5	Alderspensjon og tjenstepensjon	119
5.1	Folketrygden	120
5.1.1	Grunnpensjon, tilleggspensjon og minstepensjon	120
5.1.2	Regulering av alderspensjonen	125
5.1.3	Levealderjustering av alderspensjonen . . .	125
5.1.4	Fleksibel pensjon	126
5.1.5	Den nye pensjonsreformen	131
5.2	Avtalefestet pensjon	135
5.2.1	AFP i privat sektor.	135
5.2.2	AFP i offentlig sektor.	139
5.3	Tjenstepensjon	144
5.3.1	Tjenstepensjon i privat sektor.	145
5.3.2	Tjenstepensjon i offentlig sektor.	151
5.4	Gjenlevende- og ektefellepensjon	160
5.4.1	Gjenlevendepensjon i folketrygden	161
5.4.2	Ektefellepensjon i private tjenstepensjoner	165
5.4.3	Ektefellepensjon i offentlige tjenstepensjoner	165
5.4.4	Rettigheter til fraskilte ektefeller	170

Kapittel 6 Arv og gaver	171
6.1 Arv eller personlig forbruk	171
6.2 Gaver og forskudd på arv	173
6.3 Hvem har arverettigheter?	177
6.3.1 Slektninger	178
6.3.2 Ektefelle.	179
6.3.3 Samboer	181
6.3.4 Rettigheter gjennom testamente	182
6.4 Fordeling av arv	183
6.5 Uskiftet bo	191
6.5.1 Ektefeller	192
6.5.2 Samboere.	195
6.6 Vergemål og framtidfullmakt.	196
6.7 Ny arvelov	198
Ektefellenes arverett	198
Samboers arverett	199
Livsarvinger	199
Testamente	200
Noen oppsummerende refleksjoner	201
Vedlegg 1: Årsbudsjett	203
Vedlegg 2: Beregning – bruk av sparekapital og formue . .	204
Stikkord	205